

EAA - Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

Preliminär utveckling 2004-2005

Economic Accounts for Agriculture – second estimates for 2005

I korta drag

Produktionsvärdet i jordbruket beräknas minska 2005. Värdet av produktionen av jordbruksvaror i löpande priser beräknas sjunka med 3,6 % år 2005 jämfört med 2004. Vegetabilieproduktionen minskar med 5,2 % och animalieproduktionen minskar med 2,3 %.

Den totala spannmålsskörden minskade preliminärt med 8 % år 2005 jämfört med 2004. Minskningen beror framför allt på att spannmålsarealen minskade med 9 %. Den minskade spannmålsodlingen bedöms vara en effekt av EU:s nya jordbruksreform, som för Sveriges del började gälla under 2005, och ogynnsamma väderförhållanden för sådd hösten 2004. Spannmålspriserna har i genomsnitt, enligt preliminära uppgifter, ökat något.

Skörden av raps och rybs minskade preliminärt med 12 %. Det beror till största delen på att skörden per hektar var lägre än under 2004, som var ett år med rekordhöga skördar per hektar. Totalskörden av raps och rybs är relativt sett fortfarande hög. I förhållande till genomsnittet för de fem senaste åren är 2005 års skörd 34 % högre.

Volymen potatis minskar preliminärt under 2005, vilket beror på att den odlade arealen minskar. Arealskörden är något högre än förra året. Priset på potatis sjunker under 2005.

Slakten av svin och nötkreatur har preliminärt minskat under 2005 jämfört med 2004. Slakten av fjäderfä har under perioden ökat.

De genomsnittliga avräkningspriserna för svin och nöt har preliminärt ökat. Priserna för fjäderfä har under perioden minskat. Sammantaget har priserna för animalier ökat under perioden.

Invägning av ägg och mjölk minskade preliminärt något under 2005. Dessutom minskade priset något på både mjölk och ägg.

Daniel Persson, tfn 036-15 50 39
statistik@sjv.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO 45 SM 0601. Utkom den 7 februari 2006.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Hans Lindblom, SCB.

Prognos för inkomstutvecklingen 2004-2005

Värdet av jordbrukssektorns produktion av varor och tjänster till producentpriser minskar preliminärt med 3,1 % mellan 2004 och 2005. Det är främst vegetabilieproduktionen som minskar, men även animalieproduktionen minskar. För vegetabilier är det främst potatis och spannmål som står för nedgången, medan det för animalieproduktionen främst är mjölk och ägg som står för nedgången.

Till följd av att kostnaderna för insatsförbrukning och kapitalförslitning preliminärt beräknas minska med drygt en halv procent, beräknas jordbrukssektorns faktorinkomst minska med 3,0 %. Faktorinkomsten beräknas som summan av produktionsvärdet och direktersättningar, minus kostnader för insatsförbrukning och kapitalförslitning.

Jordbruksverket har levererat denna preliminära beräkning över inkomstutvecklingen i Sverige till EU:s statistikmyndighet Eurostat. Beräkningen redovisas i tabell 1 som innehåller värden för 2004 samt förändringar till 2005 i volym, pris och värde uttryckt som index.

Indikator A, dvs. förändringen i real faktorinkomst per årsarbete, är det mått som brukar användas vid jämförelse mellan medlemsländerna. Med antagande om en fortsatt nedgång av den totala arbetsinsatsen (- 1,4 %) och en prisökning för bruttonationalprodukten med 1,2 % kommer indikator A för Sverige att visa en nedgång med 3,3 %. Denna beräkning är naturligtvis mycket osäker och det slutliga utfallet kan komma att skilja sig avsevärt härifrån.

Innehåll

Tabeller	4
Teckenförklaring	4
1. Produktionsvärde och kostnader inom jordbrukssektorn 2004 samt preliminär utveckling för 2004-2005, index 2004=100	4
Fakta om statistiken	5
Detta omfattar statistiken	5
Definitioner och förklaringar	6
Särskild redovisning i detta SM	6
Så görs statistiken	6
Statistikens tillförlitlighet	6
Bra att veta	7
In English	8
Summary	8
List of tables	8
List of terms	8

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Produktionsvärde och kostnader inom jordbrukssektorn 2004 samt preliminär utveckling för 2004-2005, index 2004=100

1. Agricultural output, intermediate consumption and other costs 2004 and a second estimate for 2005, index 2004=100

Kod	EAA	Värde ¹⁾ 2004	Volym- index	Pris- index	Värde- index
01	Spannmål (inkl.utsäde)	4 357	90,2	102,1	92,2
02	Industrigrödor	1 568	94,8	102,6	97,2
03	Foderväxter	4 666	106,2	95,5	101,4
04	Köks- och plantskoleväxter	3 106	92,4	100,7	93,1
05	Potatis	1 165	95,9	83,7	80,3
06	Frukt och bär	455	78,2	120,6	94,3
09	Andra växter och vegetabiliska produkter	51	80,4	100,0	80,4
10	Vegetabilieproduktion (01 till 09)	15 368	96,0	98,7	94,8
11	Djur	8 832	94,7	106,8	101,1
12	Animaliska produkter	10 698	98,1	96,6	94,8
13	Animalieproduktion (11+12)	19 530	96,6	101,2	97,7
14	Produktion av jordbruksvaror (10+13)	34 898	96,3	100,1	96,4
15	Produktion av jordbrukstjänster	1 140	98,9	102,1	101,0
16	Jordbrukets produktion (14+15)	36 038	96,4	100,2	96,6
17	Sekundära icke-jordbruksaktiviteter	2 200	101,4	100,6	102,0
18	Jordbrukssektorns produktion (16+17)	38 238	96,7	100,2	96,9
19	Total insatsförbrukning	29 227	99,1	100,2	99,3
20	Förädlingsvärde brutto till prod.pris (18-19)	9 011	88,9	100,1	88,9
21	Kapitalförslitning	5 952	96,7	104,4	99,4
22	Förädlingsvärde netto till prod.pris (20-21)	3 059	76,5	89,6	68,6
23	Löner och kollektiva avgifter	2 075	.	.	102,0
99	Produktsubventioner	5 376	90,4	29,5	26,6
25	Övriga produktionssubventioner	3 686	.	.	223,3
26	Faktorinkomst (22+25+99)	12 121	.	.	97,0
27	Driftsöverskott netto (22-23+25+99)	10 046	.	.	96,0
28	Arrende- och hyreskostnader	1 448	.	.	99,9
29	Räntekostnader	2 865	.	.	99,3
30	Ränteintäkter	140	.	.	100,0
31	Företagsinkomst netto (27-28-29+30)	5 873	.	.	93,5
40	Total arbetsinsats (1000 årsverken)	73,3	.	.	98,6
	Prisförändring BNP	.	.	101,2	.

Anm. Volym- och prisindex beräknas inte för posterna med kod 23-40

¹⁾ För koderna 01-22 redovisas alla värden exkl. produktsubventioner (se avsnittet Fakta om statistiken). Tidigare har värden inkl. produktsubventioner redovisats i dessa koder. Produktsubventioner redovisas nu i kod 99.

Fakta om statistiken

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är ett system av statistiska beräkningar över värdet av jordbrukssektorns produktion och kostnader för denna produktion. Beräkningarna görs enligt regler som fastställts av EUs statistikmyndighet Eurostat. Uppgifterna i EAA avser både värden och volymer (d.v.s. värden i fasta priser) på inkomstsidan och för vissa poster på utgiftssidan. Denna statistik regleras av EU.

EAA avser att belysa den ekonomiska utvecklingen inom den nationella jordbrukssektorn och används bl.a. som underlag för jordbrukspolitiska bedömningar av jordbrukssektorns förändringar. Tidigare gjordes i Sverige motsvarande beräkningar genom den s.k. sektorskalkylen.

Detta omfattar statistiken

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteckning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karakteristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn men innefattar inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom från skogsbruk eller anställning.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på friland (inkl. trädgårdsodling) eller under glas, husdjursskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget privat bruk), biodling, renskötsel, pälsdjursskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäkt- eller kostnadsmässigt ur statistik synpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

På vegetabilieområdet skall all produktion/skörd värdesättas, även skörd av sådana produkter som används som foder och som omsätts inom sektorn genom direkt försäljning till andra jordbruksföretag eller används på de jordbruk där de produceras. Samtidigt återkommer dessa produktionsdelar under kostnadssidan som kostnader för foder och påverkar därför inte nettoresultatet.

På animalieområdet gäller att produktionsvärdet för husdjuren nötkreatur, svin och får inte enbart utgörs av slaktintäkter. För dessa djurslag beräknas produktionsvärdet på olika sätt för stamdjur och omsättningsdjur. För stamdjur utgörs produktionsvärdet av de värden som djuren har när inträde till stamdjursbeståndet sker. Detta gäller för mjölkkor, am- och dikor, suggor, galtar samt tackor. För omsättningsdjur är produktionsvärdet detsamma som slaktintäkten och värdet av förändringen av djurbeståndet mellan årets början och slut.

I EAA redovisas produktionsvärden och kostnader både till producentpris och baspris. EAA till baspris innefattar såväl subventioner (direktutbetalningar) som avgifter och skatter på produkter eller produktion, vilka inte innefattas i EAA till producentpris. Vidare uppdelas subventioner/avgifter i produkt- resp. produktionsrelaterade subventioner/avgifter. Produktionsrelaterade subventioner/avgifter, såsom trädesbidrag och miljöstöd, redovisas under en särskild post.

Definitioner och förklaringar

De i EAA ingående resultatmått till baspriser framkommer på följande sätt:

- + Värdet av vegetabilieproduktionen
- + Värdet av animalieproduktionen
- + Intäkter från jordbrukstjänster
- + Intäkter från sekundära icke-jordbruksaktiviteter
- = *Totalt produktionsvärde*
- Kostnader för insatsvaror och tjänster
- = *Förädlingsvärde brutto till baspris*
- Kapitalförslitning
- = *Förädlingsvärde netto till baspris*
- + Övriga produktionssubventioner
- = *Faktorinkomst*
- Löner och kollektiva avgifter
- = *Driftsöverskott netto*
- Arrende- och hyreskostnader
- Nettoräntekostnader
- = *Företagsinkomst*

Utöver detta redovisar Eurostat vid inkomstanalyser följande tre s.k. inkomstindikatorer.

Indikator A: Index över real faktorinkomst per årsverke totalt.

Indikator B: Index över real företagsinkomst per oavlönat årsverke.

Indikator C: Företagsinkomst.

Särskild redovisning i detta SM

På grund av övergången under 2005 från arealstöd till gårdsstöd kommer detta år betydligt högre belopp än tidigare att redovisas för "Övriga produktionssubventioner". Samtidigt kommer värdena till baspriser för de flesta produkter att minska betydligt. För att kunna följa produktionsutvecklingen mellan 2004 och 2005 på ett relevant sätt redovisas därför i tabell 1 alla produktvärden till produktpris, dvs. exklusive produktsubventioner.

Så görs statistiken

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befintligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret (LBR), skördeuppskattningar, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsundersökningen FADN. Det primärmaterial som särskilt tas fram inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringen samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

Statistikens tillförlitlighet

EAA:s intäktssida bygger på makrostatistik som bedöms i huvudsak ha god tillförlitlighet. På kostnadssidan finns tillförlitlig makrostatistik för endast ett fåtal poster, varför uppskattningar av de olika kostnadsslagen vanligen baseras på bokföringsundersökningen FADN, som är en urvalsundersökning. I vissa fall görs även schablonmässiga antaganden. På grund av denna användning av ett flertal olika källor kan några statistiska osäkerhetsmått inte anges.

Statistiken avseende det senaste året baseras på en stor andel preliminära uppgifter och prognoser, särskilt på kostnadssidan, vilket innebär att den har en hög grad av osäkerhet.

Bra att veta

Denna statistik kan i första hand jämföras med motsvarande statistik för övriga EU-länder som publiceras av Eurostat.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#) på SCB:s webbplats, www.scb.se.

In English

Summary

The value of agricultural output is expected to decrease by 3.6 % in 2005 compared with 2004. Both crop output and animal output decreases. The decrease is 5.2 % and 2.3 % respectively. The decrease in crop output is mainly from cereals and potatoes while the decrease in animal output is mainly from milk and egg production.

The factor income of agriculture is expected to have decreased with 3.0 %. The factor income is calculated as the sum of production value and direct subsidies, minus the costs of intermediate consumption and fixed capital consumption.

The total harvest of cereals decreased preliminary with 8 % in 2005 compared with 2004. The decrease can mainly be attributed to a smaller area of cultivation. A decrease of 9 % has been reported. The decrease of the area of cultivation most likely is an effect of the new subsidy system for agriculture in the EU. There were also unfavourable conditions for sowing in the autumn of 2004. The prices of cereals have increased slightly according to preliminary figures.

The harvest of oil seeds decreased with 12 % according to preliminary figures. The main reason is that the yield per hectare decreased in 2005 compared to 2004. The year 2004 had very high yields per hectare and even though there was a decrease in the yield per hectare, the yield was higher than normal.

The price of potatoes decreases according to preliminary figures and so does the volume of potatoes. The yield per hectare is slightly higher than last year.

The prices of pigs and cattle increases and the prices of poultry decreases compared with 2004. In all, the prices of animals is estimated to increase in 2005.

The slaughtering of pigs and cattle has decreased in 2005 according to preliminary figures. The slaughtering of poultry has increased.

The quantity of eggs delivered to wholesalers and the quantity of milk delivered to dairies are expected to have decreased in 2005 compared with 2004. The prices of eggs and milk are expected to decrease slightly during the same period.

Indicator A, i.e. the change of real agricultural factor income per annual work unit, is the measure being used to compare the different member states with each other. On the assumption that labour input continues to fall (-1.4 %) and that the rise in the implicit price index of GDP is approximately 1.2 %, indicator A will show a decrease by 3.3 % for Sweden. However, the uncertain factors must be stressed.

List of tables

Explanation of symbols	4
1. Agricultural output, intermediate consumption and other costs 2004 and a second estimate for 2005, index 2004=100	4

List of terms

animalieproduktion	animal output
andra växter	other plants

animaliska produkter	animal products
arbetsinsats	labour input
arrende- och hyreskostnad	rent and real estate rental charges
BNP	GDP
djur	animals
driftsöverskott netto	net operating surplus/mixed income
faktorinkomst	factor income
foderväxter	forage plants
frukt och bär	fruits
företagsinkomst netto	net entrepreneurial income
förädlingsvärde netto	net value added
förädlingsvärde brutto	gross value added
hyreskostnader	real estate rental charges
industrigrödor	industrial crops
insatsförbrukning	intermediate consumption
jordbrukets produktion	agricultural output
jordbrukssektorn	agricultural 'industry'
jordbrukstjänster	agricultural services
jordbruksvaror	agricultural goods
kapitalförslitning	fixed capital consumption
kollektiva avgifter	social security charges
köks- och plantskoleväxter	vegetables horticultural products
löner	compensation of employees
netto	net
potatis	potatoes
prisindex	price index
produktionspris	producer price
produktion	production/output
produktionssubventioner	subsidies on production
produktsubventioner	subsidies on products
ränteintäkter	interest received
räntekostnader	interest paid
sekundära icke-jordbruksaktiviteter	secondary non-agricultural activities
spannmål	cereals
utsäde	seed for sowing
vegetabilieproduktion	crop output
vegetabiliska produkter	crop products
volyminindex	volume index
värdeindex	value index
växter	plants
årsverke	annual work unit
övriga	other